

A la crisi dels mercats de 2008 s'hi va ajuntar l'esclat de la bombolla immobiliària, que va produir tota una sèrie de conseqüències econòmiques com la caiguda del preu de l'habitatge o l'escassetat de crèdit. Una dècada després començam a entreveure una segona *crisi del totxo* que fuetejarà tot Europa, especialment les ciutats on la inflació del cost del lloguer, l'aparició del lloguer de turisme vacacional, la insuficiència d'apartaments disponibles, la gentrificació o el gran volum de la nova població arribada després de l'anterior crisi en cerca de feina s'estan situant com els principals factors per a la seva aparició.

Els experts pronostiquen el punt àlgid d'aquesta nova crisi econòmica mundial el 2022, encara que iniciant-se el 2020. Aquesta inestabilitat econòmica provocarà una reculada de l'estat social i un augment de la marginalitat urbana (amb tots els efectes antisolidaris que suposa) o, el que és el mateix, la proliferació de llocs estigmatitzats i estereotipats dins una metròpolis, caracteritzats per edificis abandonats i uns altres a mig construir, voreres i carreteres en estat deplorable i una massificació o amuntegament de persones destinades a una situació sense millora aparent. Constitueix un model socioespacial excloent que obliga els ciutadans a acceptar un exili físic per a posteriorment acceptar-ne un de socioeconòmic, i viceversa. Així, la relació interdependent existent entre la ciutadania i l'espai urbà dins aquest enclavament marginal serà més *agressiva* a l'esdevinguda a d'altres territoris més inclusius. Reben una *violència exercida des de dalt* marcada principalment per la desídia i originada per una successió de transformacions econòmiques i polítiques. És a dir, l'estat estètic i funcional dels edificis determina no sols un estatus socioeconòmic, sinó també un d'afectiu.

Un inacabat mur de totxos, una pintada a la paret, un terreny erm ple de fems o un forat en terra acaben assumint la identitat no només d'un espai sinó també la de la comunitat que l'habita. Summament interessant i preocupant alhora és com un segment d'aquesta comunitat reivindica aquests desperfectes com a seus, com a part de la seva pròpia identitat com a persones, i rebutja el condicionament d'aquests desperfectes per por que canviï també la seva situació personal. La millora estètica suposa una pujada del preu del lloguer sense que òbviament impliqui un augment del salari i, per tant, provoca que els seus habitants hagin d'abandonar ca seva en cerca d'una altra zona més assequible i ajustada als seus ingressos (espais preparats per a ser ocupats).

Aquestes accions tan habituals a Europa en aquests moments estan concebant un nomadisme dins les ciutats mateixes. Enfront del que passava anys enrere, en què la població emigrava dins el nucli urbà cap a zones amb millors infraestructures, proveïdes de tot el necessari per a aconseguir una bona qualitat de vida (com a fenomen d'aspiració), avui dia una bona part de la comunitat cerca àrees marginades on aconseguir el lloguer més baix possible; és a dir, l'(auto)exclusió urbana com a fenomen de resistència econòmica. Aquest fet està tan assumit que el seu concepte de bellesa es troba en la destrucció, no en la construcció.

Quin nivell de consum pot sostenir una ciutat com Palma?

